

L'illa de la infància

Andreu Sotorra

«L'illa dels frarets», de Michael Morpurgo. Il·lustracions de Benji Davies. Traducció de David Nel·lo. Col·lecció Èxit. Editorial Bambú - Casals. Pags. 113. Barcelona, 2021. A partir de 9 anys.

Després de més d'un centenar d'obres escrites i publicades, poder accedir novament a una de les més recents de l'escriptor Michael

Morpurgo i comprovar que el veterà i prolífic autor no abaixa la persiana creativa és si més no reconfortant per a la literatura.

Com passa sovint amb altres autors amb una obra extensa com la seva, hi ha un títol que s'imposa per damunt de tots els altres i que serveix de targeta de presentació. En el cas de Michael Morpurgo (Saint Albans, Hertfordshire, 1943) es tracta de la imprescindible «Cavall de guerra (War Horse)», una celebrada novel·la del 1982, adaptada pel dramaturg Nick Stafford al teatre, encara actualment en cartellera a molts escenaris sobretot del Regne Unit, com al cinema, en aquest cas, en una versió del 2011, del director Steven Spielberg, una entranyable mirada a la Primera Guerra Mundial.

Feta la presentació de rigor, doncs, tornem al recent relat «L'illa dels frarets». L'escriptor Michael Morpurgo s'endinsa en una història de maduresa personal i plena de sensibilitat per la natura i el mar com a plataforma de navegació amb una sèrie de referències que tot fa pensar que amaguen subtilment una bona part del que és la seva biografia i les circumstàncies personals de la seva infància i la seva joventut que van fer que es convertís en escriptor, entre altres iniciatives dins el camp del lleure i l'educació.

Michel Morpurgo parla d'un naufragi enmig d'una tempesta d'una mare i el seu fill petit i de l'aparició en un bot salvavides d'un faroner —¿o potser és un artista maleït?— que els salva als dos de les onades i els acull al seu far en un rocam d'illot freqüentat per un fraret, aquesta espècie d'ocell de mar, més propi de l'Atlàntic, amant de les tempestes, de plomatge blanc i negre i bec acolorit, poc conegut al Mediterrani, tret d'algun exemplar temporal i escadusser a les Illes.

En aquest hàbitat, Michael Morpurgo construeix el relat breu d'una vida gairebé sencera, sense entretenir-se a voler construir una novel·la de gran extensió sinó només deixant aquí i allà un pols de cada moment de la seva vitalitat que reflecteix les ganes de llibertat —de volar com un estol de frarets potser— del jove protagonista ni que sigui deixant per un temps la seva mare i del seu interès per retrobar el faroner o artista solitari que els va salvar un dia del naufragi i que li va despertar la vena creativa.

Deia que, amb una mica d'especulació potser agosarada, es pot entreveure en aquest relat de Michael Morpurgo una part de la seva pròpia vida. L'autor, fill d'un actor anglès, Tony van Bridge, no va tenir coneixement de qui era el seu pare biològic fins als 19 anys. En realitat, el seu pare adoptiu —o padrastre, si encara s'accepta aquest terme— va ser Jack Morpurgo a qui la seva mare va conèixer durant la Segona Guerra Mundial i amb qui es va casar més endavant —recordem que Michael neix el 1943— i que és qui li dona el nom.

¿No es pot establir un paral·lelisme entre la recerca que fa el protagonista de «L'illa dels frarets» per retrobar temps després el seu salvador de la tempesta del naufragi amb la mare amb la recerca del pare biològic? I encara més indicis: en un moment donat del relat, el protagonista és allistat a la marina anglesa, cridat a files arran de la Segona Guerra Mundial, supervivent d'un combat on es van perdre més de sis-cents soldats de la seva lleva. El fet és que Michael Morpurgo, que

va estudiar al King's College de Londres i que va decidir fer de mestre d'escola on comença a escriure per a infants i joves, havia passat per un intent d'exercir de militar amb uns estudis a la Reial Acadèmia Militar de Sandhurst que, per a bé de la literatura universal, va abandonar.

Collage amb dues de les Il·lustracions de Benji Davies per al relat «L'illa dels frarets» de Michael Morpurgo / Editorial Bambú - Casals

¿I la sensibilitat de Michael Morpurgo per la natura en aquesta i altres de les seves obres? Doncs tampoc no li és gens aliena perquè, des del 1976, amb la seva dona, Clare Lane, mestra d'escola com ell, es van embrancar en la creació a Iddesleigh (comtat de Devon) d'una granja-escola que es va convertir en el projecte Farms for City Children amb la intenció que les criatures criades a la ciutat, sobretot les de famílies més desfavorides, coneguessin els orígens del que els arribava del camp i allò que els donava la natura. Una iniciativa pionera en aquell moment —que amb el temps s'ha multiplicat arreu com a complement essencial de l'ensenyament actiu— i que en el cas dels Morpurgo es va ampliar a tres granges-escola, encara avui en funcionament, tot i que ara ja amb gestors més joves que ells dos al capdavant.

Hi ha també una referència literària que el lliga des de molt jove amb el món editorial, en la vida de Michael Morpurgo, i és, per una banda, la seva amistat amb el poeta Ted Hughes (1930 - 1998), veí seu, i per l'altra, amb la nissaga de la seva dona, Clare Lane, filla del fundador de Penguin Books, Allen Lane (1902 - 1970), nom de fonts, el d'Allen, que Michael Morpurgo, atenció!, atribueix al jove protagonista de «L'illa dels frarets». No és estrany que dediqui el llibre a les tres filles de l'editor de Penguin Books, la seva dona Clare (la gran), Christine i Anna.

L'edició catalana de «L'illa dels frarets» arriba amb una traducció molt neta i lingüísticament afable de paladejar de l'escriptor David Nel-lo (Barcelona, 1959) i també amb les làmines originals a tot color del dibuixant i director de films d'animació Benji Davies (Peterborough, Regne Unit, 1980), unes làmines que reflecteixen la passió per la natura de Michael Morpurgo i també el to entre èpic i poètic que els atorga el dibuixant sobretot, les que em semblen més suggerents, les que posen cos i fisonomia als dos personatges principals del relat, el jove protagonista Allen Williams i el vell faroner Benjamin Postlethwaite.

Enllaços d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica)

- Per veure el booktrailer de «L'illa dels frarets» presentat amb la veu de l'autor en V.O.S.C., cliqueu a YouTube: <https://youtu.be/-Xr2jRtLtQY>
 - Per subscriure-us al web oficial de l'escriptor Michael Morpurgo, cliqueu aquí: <https://www.michaelmorpurgo.com>
-

Els protagonistes, el jove Allen Williams i el faroner Benjamin Postlethwaite, en una de les il·lustracions de Benji Davies per al relat «L'illa dels frarets» de Michael Morpurgo / Editorial Bambú - Casals
